

NÁLEZY ŘÍMSKÝCH MINCÍ NA ČESKOKRUMLOVSKU

JIŘÍ MILITKÝ

Úvod

Nálezy římských mincí patří v oblasti jižních Čech do kategorie poměrně vzácných nálezů. Každý nový přírůstek k dosavadnímu náleзовému fondu lze tedy považovat za významný. O to zajímavější je zjištění výrazné lokální náleзовé koncentrace římských mincí na Českokrumlovsku¹, které je obsahem tohoto příspěvku.

Katalog nálezů

Do soupisu nálezů jsou zařazeny všechny doposud známé nálezy římských mincí z regionu Českokrumlovsko. Katalog je členěn standardním jednotným způsobem.²

SLUPENEC

JN (1 ks). **LOK.**: V od Českého Krumlova, SV od obce Slupenec, na louce spadající k J, v údolí J od návrší „Horní Brána“, ZM 32-24-06: 10/207 mm od Z/J s.č. (okolí bodu; *obr. 1:1*). **NO.**: Při povrchovém průzkumu detektorem kovů našel Jiří Hálek v roce 2006, v ornici. **U.**: M České Budějovice, sine.

KOM.: Na místě nálezů byly objeveny pouze novověké mince, žádné jiné nálezy z doby římské či pravěku z plochy zatím nejsou známy.

LIT.: nepublikováno.

Řím-císařství, **Marcus Aurelius**, jako Caesar (139-161), mincovna: *Roma*, AR denár, 145-160? (*obr. 2:1*)

Av.: AVRELIVS CAE-SAR AVG PII F, hlava Marka Aurelia doprava

Rv.: COS-II, stojící Honos doleva drží ratolest a roh hojnosti

Lit.: *RIC* 3, 80, č. 429(a); *BMC RE* 4, 85-86, č. 594-600, Pl. 12:20.

3,387 g; 18,7/17,2 mm; 7 h

ČESKÝ KRUMLOV

A. JN (2 ks). **LOK.**: J od zámecké zahrady, na poli sbíhajícím k J poblíž terénní hrany návrší nad údolím, S od protilehlého návrší „Věncová hora“, ZM 32-23-10: 315/275 mm od Z/J s.č. (okolí bodu; mince byly objeveny na dvou různých místech – přibližně *obr. 1:2-3*). **NO.**: Při povrchovém průzkumu detektorem kovů našli Zdeněk Zronek (č. 1) a Jiří Hálek (č. 2) nezávisle na sobě v letech 2005-2006, v ornici. **U.**: M České Budějovice, sine (č. 2) a soukromá sbírka (č. 1)³.

1/ Z důvodů snazší vymezenosti se region Českokrumlovsko kryje s hranicemi okresu Český Krumlov (k vymezení oblasti: *Militký 2005a*, 1).

2/ Používané zkratky: **JN.**: jednotlivý (tzv. ojedinelý či ztrátový) nále� jedné mince. **LOK.**: lokalizace místa nálezů. **NO.**: náleзовé okolnosti, tj. kdy, kým a jakým způsobem byl nále� odkryt. **U.**: uložení mincí v příslušném muzeu (**M**), včetně inventárních čísel (**inv. č.**), či v soukromé sbírce. **KOM.**: komentář zahrnuje různé doplňující a vysvětlující údaje. **LIT.**: chronologicky řazené literární odkazy vztahující se k publikaci nálezů. Při popisu mincí jsou dále užívány zkratky: **AV.**: zlato, **AR.**: stříbro, **AE.**: měď a její slitiny, **Av.**: averz (líc), **Rv.**: reverz (rub), **Ex.**: exerg (dolní úseč na rubu mincí), **Lit.**: odkazy na numismatické katalogy použité k určení mincí.

3/ Nálezce přislíbil předání mince do sbírek M České Budějovice.

Obr. 1. Lokalizace nálezů římských mincí ze Slupence a Českého Krumlova: 1 Slupenec, 2-3 Český Krumlov (č. A1-2), 4 Český Krumlov (č. B1), 5a – 5b Český Krumlov (č. C1).

Abb. 1. Lokalisierung der römischen Münzen von Slupenec und Český Krumlov.

KOM.: Určení mince č. 1 je vzhledem k otřelému rubu nejisté. Nelze rozhodnout, jestli jde o dvě jednotlivě ztracené mince nebo o část rozoraného depotu. Z plochy v okolí nálezového prostoru mincí jsou známy ojedinělé nálezy bronzových předmětů z mladší doby bronzové, spona z pozdní doby laténské a kolekce pozdně středověkých až raně novověkých mincí. Žádný z těchto nálezů však s římskými mincemi chronologicky nesouvisí a doklady osídlení z doby římské zde zatím nebyly zjištěny.

LIT.: nepublikováno.

Řím-císařství, **Probus** (276-282), mincovna: *Roma*, AE antoninian, 276/282 (*obr. 2:2*)

Av.: PROBV-S P F AVG, poprsí Proba ve zbroji s paprskovitou korunou doprava

Rv.: [ADVENTVS] AVG, v ex. [R blesk ?], případná značka vpravo v poli nečitelná, špatně zřetelný císař na koni doleva s pozdvíženou pravou rukou, vlevo dole před koněm téměř nezřetelný sedící zajatec

Lit.: *RIC 5/2*, 35, č. 158 var. (?).

A1. šedá patina, rozlomený a splepený; rv. silně otřelý (mince nálezové č. 2)⁴

Constans (337-350), mincovna: *Roma*, AE III, 347-348, 2. série (*obr. 2:3*)

Av.: [CONSTAN-S] P F AV[G], oděné poprsí Constance s rosetovým diadémem doprava

Rv.: [VICTORIAE] DD AVGG Q NN, v ex. [R·?], dvě kráčející Viktorie s věnci proti sobě, dole mezi Viktoriemi srdce špičkou dolů

Lit.: *RIC 8*, 255, č. 100.

A2. 0,950 g; 13,8/13,0 mm; 6 h; zelenohnědá patina (mince nálezové č. 3)

B. JN (1 ks). **LOK.:** V blízkosti SZ rohu zámecké zahrady, na úpatí návrší „*Ptačí hrádek*“, ZM 32-23-10: 286/306 mm od Z/J s.č. (okolí bodu; *obr. 1:4*). **NO.:** Při povrchovém průzkumu detektorem kovů našel Jiří Hálek v roce 2005, v ornici. **U.:** M České Budějovice, sine.

KOM.: Určení mince je vzhledem k otřelému rubu nejisté. Na místě nálezu byly objeveny pouze novověké mince, žádné jiné nálezy z doby římské či pravěku z plochy zatím nejsou známy.

LIT.: nepublikováno.

Řím-císařství, **Constans** (337-350), mincovna: (?), AE III, 347-348 (*obr. 2:4*)

Av.: [CONSTAN-S] P F AVG, oděné poprsí Constance s rosetovým diadémem doprava

Rv.: [VICTORIAE DD AVGG Q NN], v ex. AQ[?], dvě kráčející Viktorie s věnci proti sobě, mezi Viktoriemi palmová ratolest svíslé

Lit.: *RIC 8*, 322, č. 87 (?), Pl. 13:87 (?).

B1. 1,104 g; 13,2/13,5 mm; 6 h; bez patiny, silně otřelá (mince nálezové č. 1)

C. JN (1 ks). **LOK.:** „*U řeky na jatkách*“, není však jasné, zda mince byla nalezena u nových nebo starých jatek. Jde o prostory: 1. S od Latránu, na pravém břehu řeky Vltavy naproti soutoku s Polečnicí – přibližně ZM 32-23-10: 403/373 mm od Z/J s.č.; nebo 2. S od náměstí, ve velkém meandru na pravém břehu řeky Vltavy (přibližně ZM 32-23-10: 374/340 mm od Z/J s.č.). Přesnější stanovení místa nálezu dnes není možné (*obr. 1:5a-b*). **NO.:** před 1918. **U.:** původně M Český Krumlov, dnes M České Budějovice, inv. č. Mí 17.068.

KOM.: Mince převedená z M Český Krumlov neměla ve sbírce uvedeny žádné nálezové okolnosti, je však jediným exemplářem tohoto nominálu z této sbírky a ztotožnění s nálezem je vysoce pravděpodobné. Podle sdělení archiváře J. Zálohy existuje ústní tradice o ztrátě a znovu nalezení římské mince u řeky na přelomu 19. až 20. století. Šlo-li však o tuto minci a je-li tradice pravdivá, nelze ji ověřit. Autentický nálezový původ naznačují četné drobné perforace povrchu.

LIT.: *Mareš – Sedláček 1918*, I, XLVI; *Eisner 1922-1923*, 12; *Preidel 1930a*, 362; *týž 1930b*, 215; *Pochitonov 1955*, 176, č. 695; *Nemeškalová-Jiroudková 1963*, 348, č. 33; *TIR 1986*, 137, č. C 123; *Militký 1995*, 42, č. 27, tab. 2:3; *týž 2000a*, 131, č. C 8; *týž 2004*, 514, tab. 4:B20, fototab. 1:7.

Řím-císařství, **Valentinianus I.** (364-375), mincovna: *Arelate*, AV solidus, 364-367 (*obr. 2:5*)

Av.: D N VALENTINI-ANVS P F AVG, oděné poprsí Valentiniana I. s rosetovým diadémem doprava

Rv.: RESTITVTOR-REIPUBLICAE, v ex. KONS~~A~~V, stojící císař doleva hledící zpět drží sochu Viktorie na globu doleva a *labarum* s monogramem XP

Lit.: *RIC 9*, 61, č. 1b.

C1. 4,04 g; 20,5/20,5 mm; v ploše četné drobné perforace

4/ Mince popsána podle fotografie bez metrologických údajů.

Obr. 2. Nálezy římských mincí z Českokrumlovska: 1 Slupenec, 2 Český Krumlov (č. A1), 3 Český Krumlov (č. A2), 4 Český Krumlov (č. B1), 5 Český Krumlov (č. C1).

Abb. 2. Die römischen Münzen aus dem Kreis Český Krumlov.

Zhodnocení

Až do nedávné doby byl z celého území okresu Český Krumlov znám pouze jediný nález římské mince – solidus Valentiniana I. z Českého Krumlova (č. C1; *Militký 2005a*, 59-60). Kromě této ražby byl literatuře uváděn také nález římské mince ze Zvonkové (*Brdlik – Franz 1932*, 23 [jako Glöckenberg]; *Pochitonov 1955*, 173, č. 682; *Militký 1995*, 49, č. 53; *týž 2005a*, 59-60), kde měla být před rokem 1931 v trati „Schöneben“ nalezena školákem blíže nepopsaná mince Constantia II. (324-337-361).⁵ Před nedávnem však *J. Fröhlich (2001)* prokázal, že mince byla ve skutečnosti objevena na rakouském území. Uváděná lokalizace „Schöneben“ není totiž pomístním názvem na k. ú. Přední nebo Zadní Zvonkové, ale název obce, ležící při hranici z rakouské strany. Přírůstek zde prezentovaných čtyř nově objevených římských mincí v regionu tedy dosti zásadně pozměňuje dosavadní stav poznání.

Z chronologického hlediska vytvářejí sledované římské mince dvě skupiny. Do první patří denár z období caesarské vlády Marka Aurelia ražený v Římě v letech 145-160 ze Slupence. Mince je pouze minimálně ořelá a právě tento fakt naznačuje, že mohla být ztracena v době nepříliš vzdálené od období její ražby. Pokud je tento předpoklad správný, bylo jako o době ztráty této mince možné uvažovat již o druhé polovině 2. století. V kontextu denárových nálezů z českého území jde zřejmě spíše o výjimku, neboť je pravděpodobné, že značná část denárů z 1. a 2. století byla ztracena se značným odstupem od doby jejich ražby, někdy až v 5. století.

Druhou skupinu reprezentují bronzové ražby Constantia II. z let 347-348 (č. A2 a B1) a zlatý solidus Valentiniana I. z let 364-367 (č. C1). Tyto mince musely být ztraceny v průběhu druhé poloviny 4. století, případně na počátku 5. století. Právě v tomto období je v jižních Čechách registrována výraznější koncentrace osídlení (*Zavřel 1999*, 502-504). Je pravděpodobné, že s tímto horizontem může souviset také ořelý antoninian Proba (č. A1) z let 276-282, neboť v pozdní době římské a době stěhování národů bylo užívání starších mincí zcela běžné.

Zvláštní pozornost si zaslouhuje nález solidu Valentiniana I. z Českého Krumlova (č. C1). Jde o poměrně vzácnou minci raženou v letech 364-367 v mincovně *Arelate*. O autenticitě tohoto nálezu nebylo donedávna úplné jistoty (*Militký 1995*, 42, č. 27), v kontextu nových nálezů se již jeví však ve zcela jiném světle. Sledovaný nález je dosti výjimečný, neboť jde o jedinou zlatou pozdně římskou minci z jihočeské oblasti a jediný nálezový exemplář solidu Valentiniana I. z českého území (*tab. 1*). Mince náleží do období nárůstu importu zlatých ražeb na českém území (*Militký 2004*, 512-514, *tab. 4*). Je zajímavé, že zlaté mince ze druhé poloviny 4. století pocházejí výhradně z okrajových partií České kotliny (*Militký 2004*, 515, *obr. 4*) a mohou tak snad naznačovat trasy dobově využívaných komunikací (*obr. 3*).

Interpretace koncentrace jednotlivě nalezených římských mincí z Českého Krumlova a jeho okolí není jednoduchá. Kromě mincí není doposud z celého území okresu Český Krumlov znám žádný archeologický nález datovatelný do doby římské či doby stěhování národů (srov. *Zavřel 1999*, 470-491). Také žádná ze sledovaných mincí nepochází z území, kde by bylo doloženo soudobé osídlení. Lze tedy předpokládat, že jde o mince ztracené ve volné krajině. Pouze u ražeb č. A1-2 nelze teoreticky vyloučit, že by se mohlo jednat o část rozoraného depotu mincí, stejně tak však může jít o nezávisle jednotlivě ztracené ražby. Kromě soli-

5/ Mince byla uložena ve sbírce W. Tahedla ve Chvalšínách, avšak již v roce 1931 byla nezvěstná (*Brdlik – Franz 1932*, 23).

du č. C1, pocházejícího z údolí Vltavy, byly zatím všechny mince objeveny na vyvýšených polohách lemujících řeku. Právě místa nálezů mincí jsou zřejmě klíčem k pochopení jejich významu. Jako nejpravděpodobnější vysvětlení se jeví možnost, že sledované římské mince mohou být stopou dlouhodoběji užívaného komunikačního koridoru podél údolí Vltavy. Za současného stavu poznání nelze rozhodnout, zda mince odrážejí pouze existenci komunikace či zda nemohou být i náznakem nějakých sídlištních aktivit v době římské či době stěhování národů na území Českého Krumlova a v jeho bezprostředním okolí. S ohledem na charakter krajiny by se mohlo jednat o sídlení aktivity nezemědělského charakteru, např. o osídlení související s provozem komunikace – tyto úvahy jsou však skutečně pouhými hypotézami.

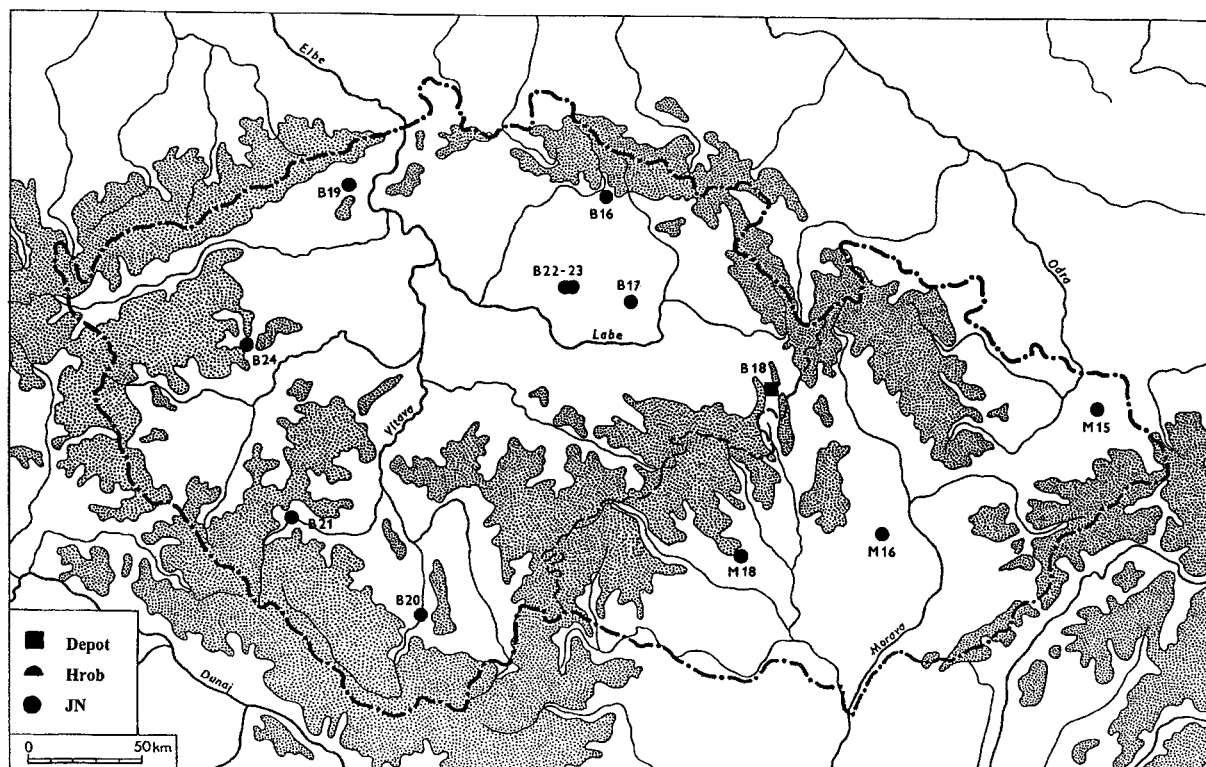
B 16	Jilemnice	Constantius II.	Nico.	sol.	340–351	<i>RIC</i> 8, 31–3	JN	N 655
B 17	Roudnice	Constantius II.	Thes.	sol.	350–361	<i>RIC</i> 8, 152–4 / 193, 195–6	JN	N 686
B 18/1	Karle	Constantinus (-ius)?	?	AV	307/361	?	DHN	N 785
B 18/2		Constantinus (-ius)?	?	AV	307/361	?		
B 19	Světlá	Julianus II.	Sirm.	sol.	361–363	<i>RIC</i> 8, 95–96	JN	N 690
B 20	Český Krumlov	Valentinianus I.	Arel.	sol.	364–367	<i>RIC</i> 9, 1b	JN	
M 17	Morava	Valentinianus I.	Trev.	sol.	367–375	<i>RIC</i> 9, 17b	JN	S 3
M 15	Komorní Lhotka	Valentinianus I.	?	sol.	364/375	<i>Cohen</i> 8, 28	JN	N 1290
M 16	Lhota u Pačlavic	Valentinianus I.	?	sol.	364/375	?	JN	N 1291 (+ AV prsten)
M 18	Tasov	Gratianus	Ant.	sol.	367–375	<i>RIC</i> 9, 19	JN	S 2
B 21	Týnec	Valentinianus II.	Trev.	sol.	378–383	<i>RIC</i> 9, 49c	JN	N 718
B 22	Nový Bydžov	Theodosius I.	Med.	sol.	379–383	<i>RIC</i> 9, 5f	JN	N 713
B 23	Nový Bydžov	Magnus Maximus	Trev.	sol.	383–388	<i>RIC</i> 9, 76	JN	N 714
B 24	Vysočany	Arcadius	Med.	sol.	383–387	<i>RIC</i> 9, 7b	JN	N 728

Tab. 1. Nálezy zlatých římských mincí ze 4. století v Čechách (B) a na Moravě (M). Zkratky: Nico. = *Nicomedia*; Thes. = *Thessalonica*; Sirm. = *Sirmium*; Arel. = *Arelate*; Trev. = *Treveri*; Ant. = *Antiochia*; Med. = *Mediolanum*; sol. = *solidus*; AV = blíže neurčená zlatá mince; JN = jednotlivý nález; DHN = drobný hromadný nález; N = *Pochitonov 1955*; S = *Sejbal ml. 1986* (upraveno podle: *Militký 2004*).

Nálezy římských mincí jsou ve vztahu k českému území tradičně spojovány s trasami historických komunikací od 19. století. Dnes je již zřejmé, že značná část nálezového fondu jednotlivě odkrytých exemplářů pochází především z areálů germánských sídlišť. Nicméně řada nálezů jednotlivých mincí i depotů však skutečně pochází z dobově neosídlené krajiny. Tyto nálezy jsou často jedinými indiciemi přítomnosti člověka v době římské až době stěhování národů na značně rozlehlých územích. Jako příklad lze uvést nálezy mincí z oblasti Českomoravské vrchoviny (*Militký 2005b*, 13–17) a je pravděpodobné, že nálezy z této oblasti souvisejí právě s komunikacemi. Velmi výmluvné doklady užívání tras historických komunikací představují nálezy římských mincí v místech horských přechodů. V západních Čechách jde o depot z dodnes užívaného přechodu Folmava (*Pochitonov 1955*, 115, č. 356). V jižních Čechách jde o depot (?) ze Strážného, jehož autenticita bohužel není jednoznačně ověřena (*Militký 2000b*), a jednotlivou minci z již výše zmíněné příhraniční rakouské obce Schöneben (*Fröhlich 2001*), ležící na spojnici mezi Horní Planou a dolnorakouským Ulrichsbergem. Příkladem mince ztracené na komunikaci, tzv. vimperské větvi Zlaté stezky, v patrně dobově jinak neosídlené krajině, může být blíže nepopsaná ražba Hadriána z Vimperka (*Pochitonov 1955*, 118, č. 370; *Militký 1995*, 53, č. 70). Právě u tohoto nálezu byla ještě v nedávné době jeho dobová autenticita odmítnuta (*Kubů – Zavřel 1994*, 58), což je odrazem dlouhodobého podceňování významu nálezů římských mincí jako věrohodných pramenů pro dobu římskou.⁶ Bez možnosti srovnání svědectví nálezů římských mincí z českého území by možná byly z hlediska dobové autenticity zpochybněny i zde prezentované nálezy ze Slupence a z Českého Krumlova.⁷ Za současného stavu poznání lze však naopak považovat spojení sledovaných nálezů mincí s dobovým využíváním komunikačního koridoru v místech Českého Krumlova za značně reálné.

6/ Podobně skeptický byl již *B. Dubský (1949, 496–497)*, který k většině jihočeských nálezů římských mincí přistupoval se značnou obezřetností. Možnost tzv. pseudonálezů, tedy ztrát římských mincí ve středověku až novověku, či dokonce záměrných podvrhů (např. *Dubský 1949, 497, pozn. 220*) nelze u jednotlivě nalezených mincí nikdy zcela vyloučit, nicméně v rámci intenzity jednoznačně autentických nálezů lze předpokládat, že pozdější ztráty a nálezné podvrhy římských mincí jsou zřejmě pouze okrajovým jevem.

7/ Tradičně by možná tyto nálezy byly spojovány se sběratelskými aktivitami v Českém Krumlově v raném novověku.

Obr. 3. Rozšíření zlatých římských mincí 4. století v Čechách (B) a na Moravě (M): B 16 – Jilemnice, B 17 – Roudnice, B 18 – Karle, B 19 – Světlice, B 20 – Český Krumlov, M 17 – Morava, M 15 – Komorní Lhotka, M 16 – Lhota u Pačlatic, M 18 – Tasov, B 21 – Týnec, B 22 až 23 – Nový Bydžov, B 24 – Vysočany (podle Militký 2004).

Abb. 3. Verbreitung der goldenen römischen Münzen des 4. Jhs. in Böhmen (B) und Mähren (M).

Pro pochopení tranzitního významu prostoru dnešního Českého Krumlova je vhodné se zmínit o systému komunikací procházejících regionem Českokrumlovsko. Jeho rekonstrukce se opírá především o historické údaje z období středověku až raného novověku (stručný přehled Militký 2005a, 2). Nejvýznamnější cestou v oblasti byla tzv. Linecká stezka, vedoucí od Netolic přes Lhenice a Chvalšiny do Českého Krumlova a dále přes Rožmberk nad Vltavou a Vyšší Brod do Horních Rakous (Hraše 1885, 45-47). Její směr na severozápad od Českého Krumlova se zřejmě ustálil až v raném středověku. V pravěku pokračoval tento komunikační směr nikoliv pouze na Netolice⁸, jejichž význam vzrostl až se vznikem tamního přemyslovského hradiště (k lokalitě např. Sláma 1986, 81-82, č. 82; Lutovský 2001, 210-211; Čtverák – Lutovský – Slabina – Smejtek 2003, 216-217), ale také na sever podél toku Vltavy. Téměř s jistotou lze tento směr doložit již od starší doby bronzové až pro pozdní dobu laténskou, kdy na této trase vzniklo např. hradiště na místě středověkého hradu Dívčí Kámen (k lokalitě např. Poláček 1966; Michálek – Zavřel 1996, 46, č. 7; Čtverák – Lutovský – Slabina – Smejtek 2003, 207) a posléze v jeho bezprostřední blízkosti i keltské oppidum Třisov (k lokalitě např. Břeň 1966; Michálek – Zavřel 1996, 47-48, č. 9; Čtverák – Lutovský – Slabina – Smejtek 2003, 325-326). Nejpozději od 13. století byly užívány i další stezky, vycházející z Českého Krumlova – cesta do hornorakouského Haslachu přes Frymburk a Svatý Tomáš či cesta do hornorakouského Schläglu přes Hořice na Šumavě a Dolní Vltavici. V jakém rozsahu a v jakých obdobích byly takto registrované cesty využívány již v pravěku, nelze za současného stavu poznání jednoznačně stanovit. Z přehledu je však zřejmé, že prostor dnešního Českého Krumlova a jeho okolí byl komunikačně důležitý bod, což mj. odráží i existence pravěkého výšinného sídliště (a patrně i hradiště) na místě dnešního českokrumlovského hradu a zámku s doloženým osídlením na přelomu starší a střední doby bronzové, v pozdní době halštatské a v pozdní době laténské⁹ (Ernée – Militký 1996).

Závěrem je vhodné připomenout, že na rozdíl od jiných českých regionů byl v jižních Čechách od roku 1995, kdy vznikl soupis tamních nálezů římských mincí (Militký 1995), oficiálně zaregistrován pouze jeden

8/ Možnost využívání tohoto komunikačního koridoru od pravěku naznačuje intenzivní osídlení v okolí Chvalšín, doložené od starší doby bronzové.

9/ Bronzová doposud nepublikovaná spona (za informaci děkuji Mgr O. Chvojkovi, PhD.) nalezená v blízkosti mincí č. A1-2 pochází z prostoru, který tvoří širší předpolí výšinného sídliště na hradní ostrožně.

nový nález – půlený sestercius Marka Aurelia z Topělce na Písecku (*Fröhlich – Jiřík 2005*).¹⁰ Je tedy zřejmé, že dosavadní počet mincovních nálezů z jihočeské oblasti je značně podhodnocený, což odráží dosud jen omezené užívání detektorů kovů při povrchových prospekcích, či přesněji řečeno těch, které jsou prováděny archeologickými pracovišti či jejich externími spolupracovníky.¹¹ I z tohoto hlediska jeví se nově registrované mince ze Slupence a z Českého Krumlova jako významný příspěvek k detailnějšímu poznání římského peněžního importu v jihočeské oblasti.

LITERATURA

- BMC RE 4: Mattingly, H. 1940: Coins of the Roman Empire in the British Museum. Volume IV. Antoninus Pius to Commodus. London.*
- Brdlik, K. – Franz, L. 1932: Böhmerwald-Forschungen 1931, Sudeta 8, 15-23.*
- Břeň, J. 1966: Třisov – keltské oppidum. Praha.*
- Cohen 8: Cohen, H. 1892: Description historique des monnaies frappés sous l'empire romain. Tome 8. Paris.*
- Čtverák, V. – Lutovský, M. – Slabina, M. – Smejtek, L. 2003: Encyklopedie hradišť v Čechách. Praha.*
- Dubský, B. 1949: Pravěk jižních Čech. Blatná.*
- Eisner, J. 1922–1923: Jihočeské mohyly I, Památky archeologické 33, 1-37.*
- Ernée, M. – Miličák, J. 1996: Pravěké osídlení hradního návrší v Českém Krumlově, Archeologické výzkumy v jižních Čechách 9, 179-188.*
- Fröhlich, J. 2001: K lokalizaci římské mince od Zvonkové, Výběr. Časopis pro historii a vlastivědu jižních Čech 38, 362.*
- Fröhlich, J. – Jiřík, J. 2005: Nález mince Marka Aurelia z Topělce u Písku, Archeologické výzkumy v jižních Čechách 18, 87-89.*
- Hraše, J. K. 1885: Zemské stezky, strážnice a brány v Čechách. Nové Město nad Metují.*
- Kubů, F. – Zavřel, P. 1994: Terénní průzkum české části Zlaté stezky. Zlatá stezka 1. Sborník Prachatického muzea, 54-76.*
- Lutovský, M. 2001: Encyklopedie slovanské archeologie v Čechách, na Moravě a ve Slezsku. Praha.*
- Mareš, F. – Sedláček, A. 1918: Soupis památek historických a uměleckých v politickém okrese Krumlovském. Svazek 41. Praha.*
- Michálek, J. – Zavřel, P. 1996: Archeologické nemovité památky v okrese Český Krumlov. České Budějovice – Český Krumlov.*
- Miličák, J. 1995: Nálezy keltských a antických mincí v jižních Čechách, Zlatá Stezka 2. Sborník Prachatického muzea, 34-67.*
- 2000a: Nálezy tzv. barbarských napodobenin pozdně římských solidů v Čechách (Příspěvek k problematice nálezů zlatých mincí z období stěhování národů), Sborník Národního muzea v Praze, řada A – historie 54, 129-140.
 - 2000b: Nálezový (?) soubor antických mincí ze Strážného (?), okr Prachatic, Archeologické výzkumy v jižních Čechách 13, České Budějovice, 87-96.
 - 2004: Import zlatých římských a raně byzantských mincí do českých zemí v době římské až raném středověku, Archeologie ve středních Čechách 8, 505-536.
 - 2005a: Nálezy mincí na Českokrumlovsku, Sborník Národního muzea v Praze, řada A – historie 58, 1-88.
 - 2005b: Depot římských mincí z Polné. Příspěvek k úloze alexandrijských mincí ve střední Evropě, Numismatický sborník 20, 3-20.
- Nemeškalová-Jiroudková, Z. 1963: Římské mince v Čechách a jejich dějinný význam. Kandidátská disertace, nepublikovaný rukopis.*
- Pochitonov, E. 1955: Nálezy antických mincí v Čechách, na Moravě a ve Slezsku. In: Nohejlová-Prátová, E., Nálezy mincí v Čechách, na Moravě a ve Slezsku. I. díl. Praha, 87-314.*
- Poláček, J. 1966: Dívčí Kámen – hradiště z doby bronzové. České Budějovice.*
- Preidel, H. 1930a: Die germanischen Kulturen in Böhmen und ihre Träger. Erster Band. Die Kulturen. Kassel.*
- 1930b: Die germanischen Kulturen in Böhmen und ihre Träger. Zweiter Band. Die Träger. Kassel.
- RIC 3: Mattingly, H. – Sydenham, E. A. 1930: The Roman Imperial Coinage. Volume III. Antoninus Pius to Commodus. London.*
- RIC 5/2: Webb, P. H. 1933: The Roman Imperial Coinage. Volume V, Part 2. (Probus to Amandus). London.*
- RIC 8: Kent, J. P. C. 1981: The Roman Imperial Coinage. Volume VIII. The Family of Constantine I A.D. 337-364. London.*

10/ Dopusud nepublikovány jsou nové nálezy: Čimelice – Krsice (okr. Písek), 2002, Augustus, denár-barbarská napodobenina, asi 1. století; Probulov (okr. Písek), 2002, 1. Hadrianus, denár, 2. Faustina senior, sestercius, 3. Aurelianus, antoninian.

11/ Tento příspěvek si mj. klade za cíl upozornit na mimořádný informační přínos, které nálezy získané za pomoci detektorů kovů představují, a na fakt, že mince patří do skupiny artefaktů, které jsou bez detektoru kovů při povrchových prospekcích prakticky nenalezitelné.

RIC 9: Pearce, J. W. E. 1951: The Roman Imperial Coinage. Volume IX. Valentinian I. – Theodosius I. London.
Sejbal, J. ml. 1986: Dopusud nepublikované nálezy zlatých římských mincí z Moravy, Numismatické listy 41, 97-100.
Sláma, J. 1986: Střední Čechy v raném středověku. II. Hradiště, příspěvky k jejich dějinám a významu. Praehistorica 1. Acta Instituti Praehistorici Universitatis Carolinae Pragensis. Praha.
TIR 1986: Oliva, P. – Burian, J. – Nemeškalová-Jiroudková, Z. – Tejral, J.: Tabula Imperii Romani. Castra Regina, Vin-dobona, Carnuntvm. M-33 Praha. Praha.
Zavřel, P. 1999: Současný stav výzkumu doby římské a doby stěhování národů v jižních Čechách, Archeologické roz-hledy 51, 468-516.

Jiří Militký: Funde der römischen Münzen im Gebiet von Český Krumlov.

Bis in die unlängste Zeit wurde aus dem Kreis Český Krumlov nur ein einziger Fund der römischen Münze bekannt – So-lidus von Valentinian I. aus der Stadt Český Krumlov (Nr. C1). Bei den Prospektionen mit den Metall-Detektoren wur-den in den Jahren 2005 und 2006 bei der Gemeinde Slupenec und aus dem Kataster gebiet von Český Krumlov weitere 4 Münzen entdeckt. Von Slupenec stammt ein Denar aus der Zeit der kaiserlichen Regierung von Marcus Aurelius, der in den Jahren 145-160 geprägt wurde. Von zwei Lagen in der Umgebung von Schlossgarten in Český Krumlov stam-men die anderen Münzen – Antoninian von Probus (Nr. A1) und kleine Bronzemünzen von Constantius II aus den Jah-ren 347-348 (Nr. A2 und B1).

Die Interpretation dieser vereinzelt gefundenen römischen Münzen von Český Krumlov und von seiner Umgebung ist nicht einfach. Aus dem Kreis Český Krumlov ist bisher kein Fund aus der römischen Kaiserzeit oder aus der Völ-kerwanderungszeit bekannt. Man kann also annehmen, dass es sich um verlorene Münzen in der freien Landschaft han-delt. Als die wahrscheinlichste Erklärung scheint die Möglichkeit, dass die angeführten römischen Münzen Spuren eines Kommunikationskorridors entlang der Fluss Moldau sein konnten.

Deutsch von O. Chvojka